

התכנית לתואר M.A.

בטיפול באמצעות אמנויות- טיפול באמנות

שנה"ל תשפ"ג

ראש התכנית לתואר שני לטיפול באמצעות אמנויות: ד"ר עפרה ולטר

חברי הסגל האקדמי:

פרופ' חבר: פרופ' שרון שניר

מרצה בכיר: ד"ר תמי גברון, ד"ר עופרה ולטר, ד"ר עומר הורוביץ, ד"ר מירב חן

מרצה: ד"ר עומר לנס

מורה: גב' הגר דורנאי

מורה מן החוץ: מר גיוני היוז, גב' רונית היימן, גב' איילת נבון, גב' אורנה נצר, ד"ר ורדה סרוק, גב' חיה פרקש.

רכזת הכשרה מעשית: גב' איילת נבון

מטרת הלימודים

מטרות תכנית הלימודים לתואר השני בטיפול באמצעות אמנויות-טיפול באמנות הן:

1. להכשיר מטפלות באמנות¹ לעבודה קלינית מתקדמת ואפקטיבית, הדרכה ומחקר.
2. להפגיש את הסטודנטיות עם ידע תיאורטי רחב ועם מושגים בטיפול באמנות.
3. להקנות לסטודנטיות מיומנויות קליניות הדרושות למילוי תפקידים המקצועי באופן איכותי.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת שיעורי חובה וסמינרים בנושאים הקשורים לתיאוריה ולפרקטיקה של הטיפול באמנות. הקורסים כוללים קריאה ביקורתית והבנת המחקר בתחום, למידה חווייתית-יצירתית, דיון בסוגיות של רגישות רב-תרבותית, אתיקה מקצועית ועוד. במסגרת התוכנית על כל סטודנטית לבצע פרקטיקום קבוצתי (מחקר מבוסס אמנות) ואישי (כתיבת עבודת גמר). כמו כן, התכנית כוללת הכשרה מעשית והדרכות בקבוצות קטנות.

לימודי התואר השני מחייבים נוכחות של יום בשבוע בקמפוס תל-חי, ויום נוסף של עבודה מעשית בשנה א' ויומיים בשנה ב'. כמו כן, במהלך השנתיים הראשונות מתקיימים לימודים אינטנסיביים (קורסים מרוכזים של עד שלושה ימים ברצף בשבוע) בחופשות הסמסטר ובקיץ ולעיתים אף לפני תחילת שנת הלימודים. בנוסף, פעמיים בכל שנה מתקיימת פעילות חוגית. ההשתתפות באירועים אלו הינה חובה.

מסגרת הלימודים לתואר השני הנה בת 2 שנים, ב-6 סמסטרים (כולל בחופשת הקיץ ולימודים בחופשת הסמסטר). קורסי החובה והבחירה מסתכמים ב-46 נ"ז. בסיום התואר הסטודנטים ממשיכים לשנת ההכשרה המעשית המתקדמת (שנה שלישית), ע"פ הנחית המלי"ג ומשרד הבריאות ולפי כללי המתווה של המועצה העליונה לטיפול באמצעות האמנויות מ-2016.

הכשרה מעשית

במהלך הלימודים יש לצבור 600 שעות הכשרה מעשית במוסדות שאושרו על ידי המכללה האקדמית תל חי ושיש למכללה חוזה עימם. בשנה א', יום הכשרה מעשית בנוי כסמינר קליני, בו הסטודנטיות עוברות הכשרה בקבוצות קטנות. הפעילות מתקיימת 6 שעות שבועיות, במהלך 26 שבועות בשנה הראשונה, וכוללת הדרכה קבוצתית במכללה, סה"כ 210 שעות. בשנה ב' הסטודנטיות יצאו לשני ימי עבודה מעשית בשבוע, ויצברו 11 שעות שבועיות במשך 30 שבועות לפחות, אשר יחד עם הדרכה קבוצתית במכללה יספרו כסה"כ 396 שעות.

הכשרה מעשית מתקדמת

בתום הלימודים, יש להשלים 960 שעות פרקטיקום נוספות בפיקוח והדרכה. בוגרות יופנו או יבחרו לעצמם מקומות לעבודה זו, באישור המכללה. עבודה זו, שנה ג' של הכשרה מעשית, תנוהל ותפוקח על ידי היחידה ללימודי חוץ ותלווה בהדרכה קבוצתית ואישית. ההדרכה על ההכשרה המעשית המתקדמת כרוכה בתשלום נוסף שעלותו תימסר לסטודנטים בתום שנה ב'. אישור על השלמת 960 יינתן על ידי המרכז להכשרת מטפלים בלימודי חוץ של המכללה. אישור זה חובה על פי חוזר מנכ"ל משרד הבריאות ומסמך הפיקוח של משרד החינוך.

אנגלית כשפה זרה

מועמדות לתכניות לתואר שני נדרשות להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי שלימודי האנגלית בו מוכרים ע"י המכללה האקדמית תל-חי.

---

¹ אומנם הטקסט כתוב בלשון נקבה, הכוונה היא גם ללשון זכר.

במקרים חריגים, ועדת הקבלה תהיה רשאית לקבל מועמד ללא רמת פטור באנגלית ובתנאי תגיע לרמת פטור במועד שיידרש ע"י ועדת הקבלה, הקבלה תהייה על תנאי ואי עמידה בו תגרור הפסקת לימודים.

חובת קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט לתואר שני, במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורס תוכן אחד בשפה האנגלית וקורס מקוון אחד

תנאי מעבר משנה לשנה

מעבר משנה א' לשנה ב' - ציון ממוצע של 80 ומעלה בקורסי החובה (ציון עובר בקורסי חובה הינו 75 ובסמינריון 80) וציון עובר בסמינר הקליני ובהדרכה. יש להציג צבירת 500 שעות אומנות עד לסוף שנה א'.

חזרה על קורסי חובה

סטודנטית שנכשלה פעמיים בקורס חובה בתכנית יופסקו לימודיה בתכנית. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש התכנית או ועדת ההוראה החוגית, תהיה הסטודנטית רשאית להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודים בתנאים שיקבע התכנית.

סיום הלימודים לתואר השני

סיום הלימודים מותנה בעמידה בכל התנאים הבאים:

1. הגשת 2 עבודות סמינריונית בציון 80 ומעלה.
2. השתתפות ועמידה בדרישות הפרקטיקום כולל הגשת עבודת הגמר בציון 80.
3. סיום כל קורסי החובה של התוכנית בציון ממוצע של 75 לפחות וצבירת 46 נ"ז הנדרשות ע"פ תכנית הלימודים המפורטת.
4. צבירת 600 שעות הכשרה מעשית.
5. קבלת ציון עובר בעבודה המעשית ובהדרכה.
6. צבירת 500 שעות לימוד בתחום אמנות.

שקלול הציון הסופי לתואר

- 50% - ממוצע הציונים על מכלול הקורסים.
- 20% - העבודות הסמינריונית.
- 30% - ציון על עבודה בקורס יישומים קליניים כעבודת גמר המסכמת

ועדת המעקב החוגית

ועדת המעקב החוגית דנה בבעיות לימודים של סטודנטים בתוכנית ה - M.A, כגון כישלונות בקורסים, אי-עמידה במטלות או התחייבויות אי עמידה בדרישות המקצוע ועבירות על כללי האתיקה המקצועית המצוינים בקוד האתיקה של יה"ת (איגוד המטפלים באמצעות אמנויות בישראל).

[אתר י.ה.ת.](#)

מטרת הוועדה:

1. דיון במידת ההתאמה של הסטודנטים בתכנית לטיפול באמצעות אמנויות- טיפול באמנות בעקבות קשיים בלימודים הפרקטיים והאקדמיים, או במקרים של חריגה מכללי ההתנהגות המצוינים בקוד האתיקה של יה"ת.

2. ייעוץ במצבי התלבטות של מורה או ראש התוכנית.
3. יעוץ במצבי התלבטות של סטודנטית, בעקבות קשיים בלימודים.

עקרונות הוועדה:

- קיום דיון מקיף על מצבו של הסטודנטית.
- מתן הזדמנות לכל הנוכחים להשמיע את הערכתם ביסודיות. הגורמים המעוניינים לפנות לוועדה, יעבירו את הפניה בכתב.

תכנית הלימודים*

קורסים שנה א'

שם הקורס	ש"ס הרצאה ותרגול	נ"ז	מרצה
גישות ושיטות בפסיכותרפיה א + ב	4	4	ד"ר עומר לנס
מבוא למחקר איכותני וכמותי	2	2	פרופ' שרון שניר
פסיכופיזיולוגיה למתקדמים	2	2	ד"ר עומר הורוביץ
סמינר חובה: מחקר בטיפול באמצעות אמנות	2	2	פרופ' שרון שניר
מושגי יסוד בטיפול באמנות	4	4	ד"ר תמי גברון
מושגים מתקדמים בטיפול באמצעות אמנות	2	2	ד"ר תמי גברון
אבחון והערכה בטיפול באמצעות אמנות פלסטית	2	2	ד"ר תמי גברון
סדנא בהכרת החומרים ומשמעותם בטיפול באמצעות אמנות	4	2	גבי הגר דורנאי
עבודה קבוצתית בשילוב אמנות מודלים ומיומנויות בעבודה קבוצתית	4	4	ד"ר ורדה סרוק
טיפול באמצעות אמנות עם ילדים ומתבגרים א'	2	1	גבי הגר דורנאי
הדרכה קבוצתית על עבודת שדה	4	0	גבי הגר דורנאי ד"ר ורדה סרוק גבי אורנה נצר גבי איילת נבון
קורס בחירה	2	2	
סה"כ שנתי – שנה א'	34	27	

קורסים שנה ב'

מרצה	נ"ז	ש"ס הרצאה ותרגול	שם הקורס
פרופ' שרון שניר גב' רוניתה היימן	2	2	גישות ושיטות התערבות בטיפול בטראומה (סמינר בחירה)
פרופ' שרון שניר ד"ר תמי גברון	6	4	יישומים קליניים בטיפול באמצעות אמנות-פרקטיקום
גב' הגר דורנאי	1	2	טיפול באמצעות אמנות עם ילדים ומתבגרים ב'
ד"ר מירב חן	2	2	טיפול מוגבל בזמן (קצר מועד)
ד"ר סרוק ורדה	4	4	טיפול באמצעות אמנות עם מבוגרים
ד"ר ורדה סרוק	2	2	טיפול באמצעות אמנות באוכלוסיות שונות ברגישות תרבותית וחברתית (סמינר בחירה)
ד"ר תמי גברון	2	2	Community-based art therapy
גב' אורנה נצר גב' חיה פרקש מר ג'וני היוז	0	4	הדרכה קבוצתית עבודת שדה (חלוקה ל 4 קבוצות הדרכה)
	19	22	סה"כ שנה ב'

*החוג רשאי לשנות את התכנית בכל עת, באחריות הסטודנט לעקוב אחר השינויים.

**על כל סטודנט להכין שתי עבודות סמינר + פרקטיקום. על הסטודנט להודיע למרצה על רצונו להגיש סמינר בקורס המוגדר כסמינר לבחירה, במידה ובחר שלא להגיש סמינר בקורס זה, יעשה עבודה בהיקף רגיל שתקבע על ידי המרצה.

קורסי בחירה

מרצה	נ"ז	ש"ס הרצאה ותרגול	שם הקורס בחירה
גב' רוניתה היימן	2	2	התבוננות בתהליכי יצירה
פרופ' מוריה גולן	2	2	בעד עצמי חסין

נ"ז	ש"ס הרצאה ותרגול	סה"כ שנים א+ב
46	56	

פירוט הקורסים

אבחון והערכה בטיפול באמצעות אמנות פלסטית

ד"ר תמר גברון

2,2400004 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בהיכרות עם הערכות גראפיות באומנות. יושם דגש על מספר הערכות מרכזיות. הקורס יכלול התנסות חווייתית ולמידה תיאורטית של עקרונות ורציונל תהליכי ההערכה. יודגש השימוש בטכניקות ובאמצעים מגוונים בטיפול באומנות לאיסוף מידע ותיעוד של תהליכי היצירה ותוצריה ופיתוח המיומנות וההבנה של ממצאים גרפיים כמקור להבנת אישיותו של המטופל. השיעורים ילוו בדיונים ביקורתיים ובהתנסויות.

בעד עצמי – חסין

פרופ' מוריה גולן

2,2055278 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס בעד עצמי חסין מספק מידע עדכני ביחס למושג חוסן רגשי ולגורמים המתווכים אותו ומסייע לכל המשתתפים בו לפתח התבוננות פנימית ביחס למשאבי הכח שלהם, כמו גם להתאמן ברכישת כלים להרגעה עצמית ושליטה עצמית. הקורס הינו קורס מקוון וכל סטודנט יכול לבצע אותו ביום ובשעות המתאימות לו. ההשקעה המשוערת בהרצאה ובמילוי המשימה היא בממוצע 1-1.5 שעות בשבוע. הקורס מורכב מ-13 יחידות. מדי שבוע תעלה יחידה אחת. לכל יחידה משימות רלבנטיות שזמן ההגשה שלהן מוגבל וידוע מראש. יתקיים מפגש קבוצתי פרונטלי בן שעה אחת, בתחילת הסמסטר ובסופו- הנוכחות בו חובה.

גישות ושיטות בפסיכותרפיה א + ב

ד"ר עומר לנס

2400010+2400005 שש"ס, 4 נ"ז

במסגרת קורס זה נכיר גישות ושיטות בפסיכותרפיה: הגישה הפסיכודינמית, הגישה ההומניסטית- אקזיסטנציאליסטית וגם תפיסות מערכתיות וביקורתיות חברתיות. נערך הכרות עם כל אחת מן הגישות בהתייחס למספר אספקטים: הנחות הבסיס, קשר-יחסים, התערבות והערכה, תוך השוואה ביקורתית בין התיאוריות והמחשת הזיקות בין הקליניקה לתיאוריה. כמו כן, נדון בהיבטים וסוגיות אתיות הרלבנטיות לעשייה הטיפולית. בתוך כך, מטרת הקורס הן: היכרות עם מושגי יסוד בפסיכותרפיה, היכרות עם טקסטים וגישות של תיאורטיקנים שונים, חיבור בין העבודה הטיפולית לבין התיאוריה הקלינית, פיתוח יכולת ביקורתית להשוואה בין תיאוריות, ויצירת דיון מעמיק באתיקה בטיפול.

גישות ושיטות התערבות בטיפול בטרואמה (סמינר בחירה)

פרופ' שרון שניר, גב' רונית היימן

2,2400012 שש"ס, 2 נ"ז

קורס זה בוחן את הידע העדכני בהתערבות במצבי לחץ ומשבר במבט ביקורתי ועכשווי. הקורס יסקור את החשיבה שקשורה בהבנת הטרואמה הנפשית מאז סוף המאה ה-19 ועד ראשית המאה ה-21 תוך הבנת הקשר בין ההיבטים הביולוגיים, פיזיולוגיים, חברתיים פסיכולוגיים ומוסריים בהתייחסות לתסמונת. לאחר מכן יסקרו שיטות התערבות והטיפול ומידת האפקטיביות שלהן כולל הוויכוח על העיתוי המתאים לתחילת ההתערבות. בחלק זה יחשפו הסטודנטיות לעקרונות הטיפול המשלב בין CBT לטיפול באמנות. חלקו השלישי של הקורס יעסוק בהקניית מיומנויות בטיפול ממוקד ב- PTSD תוך שימוש בכלים מתחום היצירה, ההבעה והמשחקיות.

הדרכה קבוצתית על עבודת שדה שנה א'

גב' הגר דורנאי/ גב' אורנה נצר/ גב' איילת נבון/ ד"ר ורדה סרוק

2400011 שש"ס, 0 נ"ז

קורס ההדרכה מלווה את הסטודנטית בעבודתה הקלינית בשטח בשנה א', ומעגן את ההתנסות המעשית בתוך תחום הידע של הטיפול באמנות.

הדרכה קבוצתית עבודת שדה שנה ב'

מר ג'וני היוז / גב' אורנה נצר / גב' חיה פרקש

2400021, 4 ש"ש, 0 נ"ז

ללוות את הסטודנטית בעבודתה הקלינית בשטח בשנה ב' ולעגן את ההתנסות המעשית בתוך תחום הידע של הטיפול באמנות.

התבוננות בתהליכי יצירה

גב' רוניתה היימן

2400024, 2 ש"ש, 2 נ"ז

הקורס יציע פיתוח יכולת התבוננות פנומנולוגית יחד עם הבנה תיאורטית של משמעותה לטיפול. הקורס יבחין בין התבוננות בתהליך היצירה עצמו לבין התבוננות בתוצר של תהליך היצירה. בקורס נחבר לתיאוריה הפנומנולוגית את מושג המרחב הפוטנציאלי של ויניקוט, את תפיסתה של שבריאן על תהליך ההתבוננות ואת משמעות העד בטיפול ובבניית המערכת הרגשית. באמצעות גישת ההתבוננות הפנומנולוגית יבחנו בקורס שלבי ההתפתחות של ציורי הילדים.

טיפול באמצעות אמנות עם מבוגרים

ד"ר סרוק ורדה

2400016, 2 ש"ש, 2 נ"ז

הקורס יקנה לסטודנטיות ידע בסיסי הכרחי לטיפול במבוגרים בעזרת הבעה ויצירה. הקורס יתחיל בבחינת הצרכים של מבוגרים הפונים לטיפול במוסדות לבריאות הנפש, בקהילה ובקליניקות הפרטיות, ימשיך בסקירה של כלים אבחוניים ועבודה קלינית עם מבוגרים הסובלים ממחלות נפש, מבעיות זוגיות, ומסוגיות נסיבתיות ואקזיסטנציאליסטיות. הקורס יסקור גישות שונות (כולל גישות התפתחותיות, דינמיות, מערכתיות, ואקזיסטנציאליסטיות), וידגים כיצד שילוב של הבעה ויצירה מהווה כלי לעבודה קלינית לפי כל אחת מהגישות הנ"ל.

טיפול באמצעות אמנות באוכלוסיות שונות ברגישות תרבותית וחברתית (סמינר בחירה)

ד"ר ורדה סרוק

2400019, 2 ש"ש, 2 נ"ז

קורס זה מציע לסטודנטיות היכרות עם אוכלוסיות שונות בדגש חברתי (למשל מהגרים, אוכלוסיות מוחלשות, או פליטים). המפגש עם אוכלוסיות אלו יעשה בקורס זה דרך התנסויות מבוססות אמנויות שונות, בדגש על הנושא של מפגש רב תרבותי. כחלק מהקורס הסטודנטיות ילמדו על מושגים כמו שוני תרבותי, רב תרבותיות, בין תרבותיות, זהות, שונות חברתית, מגדר וטיפול באמנויות. נושאים אלו ניכרים היום בארץ ובעולם ומפגשים בין תרבותיים הנם בלתי נמנעים בעולם הטיפול. בקורס זה יחקרו נושאים אלו באופן אישי ובאופן מקצועי. כחלק מזה ישאלו שאלות כגון: לאיזה קבוצות תרבותיות אנחנו משתייכים? איך אנחנו מתכוננים למפגשים אלו? באיזה אופנים?

טיפול מוגבל בזמן (קצר מועד)

ד"ר מירב חן

2400015, 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת קורס זה היא לחשוף את הסטודנטיות לתיאוריות, לגישות ולמחקרים עדכניים בתחום הטיפול הרגשי המוגבל בזמן. הסטודנטיות יעמיקו בפסיכותרפיה דינמית קצרת מועד, בטיפול קוגניטיבי-דינמי קצר מועד, בטיפול קצר מועד לפי הגישה ההתנהגותית, טיפול קצר מועד ממוקד בעיה, וההתערבות הפרדוקסלית כשיטת טיפול קצרת מועד. כמו כן הקורס יעסוק בטיפול קצר מועד במקרי משבר, אובדן, הלם קרב, דיכאון ובפסיכוזות.

טיפול באמצעות אמנות עם ילדים

גב' הגר דורנאי

2400028, 2 שש"ס, 1 נ"ז

הכרות עם השלבים, הסוגיות הייחודיות והטכניקות המגוונות בטיפול באמצעות אמנות עם ילדים. הקורס ישלב למידה התנסותית בהתאם לתכנים המשמעותיים בגיל הילדות עם קריאת חומר ודיון בהיבטים התיאורטיים המאפיינים כל אחד משלבי ההתפתחות. כמו כן יושם דגש על מקומו הייחודי של המטפל במפגש עם ילדים ואופני ההתערבויות השונות באמצעות אומנות.

טיפול באמצעות אמנות עם מתבגרים

גב' הגר דורנאי

2400029, 2 שש"ס, 1 נ"ז

הכרות עם הסוגיות הייחודיות המאפיינות את גיל ההתבגרות וכיצד ניתן לעבוד עם מתבגרים באמצעות אומנות. בקורס ילמדו הסטודנטים טכניקות מגוונות בטיפול באמצעות שמותאמות לאפיוני הגיל דרך למידה התנסותית ותוך כדי שילוב של קריאת חומר תאורטי ודיון. כמו כן יושם דגש על מקומו הייחודי של המטפל במפגש עם מתבגרים

יישומים קליניים בטיפול באמצעות אמנות – פרקטיקום

פרופ' שרון שניר, ד"ר תמי גברון

2400013, 4 שש"ס, 6 נ"ז

קורס זה מאפשר התנסות מובנית בשיטות מחקר ובשיטות עבודה מתקדמות בתחום הטיפול באמנות. מטרתו היא להפגיש את הסטודנטיות עם השיטות הללו ולהכין אותם לקראת כתיבת עבודת הגמר. בקורס זה תוצע הזדמנות להתנסות בפרקטיקום של חקר מקרה איכותני ושל מחקר מבוסס אמנות. הקורס משלב קריאה ביקורתית של תיאורי טיפול ולמידה של כתיבה קלינית ותיאורטית. בנוסף הקורס מאפשר סטודנטיות חקר תהליך התפתחות אישי באמצעות תהליכי יצירה.

מבוא למחקר איכותני וכמותי

פרופ' שרון שניר

24000001, 2 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס להפגיש את הסטודנטיות עם תפיסות העולם של המחקר האיכותני ושל המחקר הכמותי, להקנות את העקרונות והמיומנויות הרלוונטיות לתכנון מחקר מדעי בכל אחת מהגישות, ולהתנסות בביצוע מחקר בגישה האיכותנית ולדווח עליו לפי הכללים האקדמיים.

מושגי יסוד בטיפול באמנות

ד"ר תמי גברון

4 2400026 שש"ס, 4 נ"ז

טיפול באמצעות אמנות מהווה גישה טיפולית שמבוססת על שילוב בין עשייה ועיבוד חוויה אמנותית/יצירתית לבין תהליכים אישיים. הקורס יכול התייחסות להגדרת המקצוע "טיפול באמצעות אומנויות", ההיסטוריה של המקצוע, היכרות עם גישות תיאורטיות שונות בתחום והקניית מושגי יסוד מרכזיים. הקורס יעסוק הן בהיכרות עם שפת האמנות, על עושר ביטוייה הלא-מילוליים, והן בהיכרות עם מושגי יסוד פסיכולוגיים מעולם הטיפול הנפשי, כמו סובלימציה, יחסי מטפל-מטופל, העברה והעברה נגדית ועוד, כפי שהם באים לידי ביטוי בטיפול באמצעות אמנות. בנוסף, הקורס יעסוק בסוגיות אתיות הרלוונטיות לתחום. הקורס ילווה בעבודה סדנאית ובדוגמאות קליניות.

מושגים מתקדמים בטיפול באמצעות אמנות

ד"ר תמי גברון

2, 2400020 שש"ס, 2 נ"ז

מטרתו של קורס זה הינה העמקת הידע התיאורטי והמעשי עבור מטפלים באומנות. הקורס יתייחס למרכיבים בטיפול, ביחסי מטפל מטופל, ובתהליכי יצירה כמרכזיים במרחב היחסים ובתהליך הטיפול. הדגש בקורס יושם על למידת מושגים קליניים, על דיון בנושאים תיאורטיים ועל דוגמאות קליניות ומהמחשות מעולם האמנות.

סדנא בהכרת החומרים ומשמעותם בטיפול באמצעות אמנות

גב' הגר דורנאי

4 2400003 שש"ס, 2 נ"ז

היצירה הינה שפה בה שזורים חומרי הגלם והצורה, יחדיו הם יוצרים את הקומפוזיציה. לכל חומר תכונות ייחודיות לו, ולכל חומר השלכות ייחודיות הן על היוצר והן על המתבונן. מטרתו של קורס זה היא לערוך הכרות מעמיקה עם חומרי אמנות מגוונים המצויים בחדר הטיפול באמנות. באמצעות היצירה וחקירת החומרים יוזמנו הסטודנטים לתהליכים אישיים ובין אישיים ויכירו את משמעותם והשלכותיהם של החומרים על המערך הנפשי האישי והקולקטיבי.

סמינר במחקר בטיפול באמצעות אמנות- סמינר חובה

פרופ' שרון שניר

2 2400007 שש"ס, 2 נ"ז

מטרתו של קורס זה הינה להפגיש את הסטודנטיות עם סוגיות מרכזיות בתחום המחקר בטיפול בהבעה ויצירה, ולרכוש מיומנויות רלוונטיות לביצוע מחקר כזה ולכתובת דיווח אקדמי עליו. הקורס יתמקד בשיטות וכלי מחקר איכותני ומבוסס אמנות

עבודה קבוצתית בשילוב אמנות מודלים ומיומנויות בעבודה קבוצתית

ד"ר ורדה סרוק

4 2400009 שש"ס, 4 נ"ז

קורס זה מיועד לאפשר לסטודנטיות להכיר את מאפייניה הייחודיים של הדינאמיקה הקבוצתית באמצעות אמנות חזותית תוך התייחסות למושגים פסיכודינמיים (כגון: הזדהות, העברה, השלכה ועוד), ולהגביר את המודעות ליחסי הגומלין שבין מערכת היחסים והתקשורת בקבוצה לבין התהליך היצירתי. הקורס יעזור בהתנסויות במגוון טכניקות באמנות חזותית בכדי לבחון את התאמתן והשפעתן על התהליך הקבוצתי. הקורס יכול היכרות עם נושא הקבוצה ומושגי יסוד בעבודה קבוצתית, העמקה בשלבים בהתפתחות קבוצה, תפקידים, תהליכים ותוכן, קונפליקטים, הנחייה בקו, סוגי קבוצות, התנסות בצפייה על קבוצה והבנת המטרקס הקבוצתי. הקורס יכול התייחסות גם לפיתוח מיומנויות בהנחיית קבוצה דרך שילוב אמנות, ולסוגיות סביב הקמת קבוצה.

פסיכופיזיולוגיה למתקדמים

ד"ר עומר הורוביץ

2400006 2 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יעסוק בבסיס הפיזיולוגי-מוחי לעיסוק באומנות. ראשית, תתבצע סקירה של מבנה מערכת העצבים ואופן העברת המידע בתוכה. לאחר מכן, יוצגו המערכות התפקודיות המאפשרות עיסוק באומנות וכן המנגנונים העצביים בבסיסן. כמו-כן, בעזרת טכניקות דימות מוחית עדכניות וכן בעזרת מדדים פסיכופיזיולוגיים נוספים תתבצע סקירה של הקשר בין תפקוד מוחי לבין עיסוק באומנות. החל מיצירתיות, ריקוד ומוסיקה וכלה בטיפול באמצעות טכניקות טיפול באומנות המבוססות על הצטברות ידע ממחקר מוחי. במהלך ההרצאות ייחשפו הסטודנטים לספרות עדכנית העוסקת בנושאים שיוצגו כל אחד מהנושאים בקורס.

Community-based art therapy

ד"ר תמי גברון

2400032, 2 שש"ס, 2 נ"ז

The course\seminar will focus on basic concepts in social-community approach in art therapy. The course will present theoretical and practical models of community social action in art therapy such as, art- hives, open studio (OSP), social empowerment in art therapy, museums as enabling social change, working with refugees, and psychosocial intervention with trauma-affected communities in Israel and worldwide.

Ethical issues and the cultural humility concepts will be discussed, as required in working with marginalized and underprivileged populations, and/or populations from other cultures. The course will include guest lectures-art therapists from Israel and from other countries who engage in social-community art-based interventions. The final paper will describe an art-based community intervention that will be presented in the course. The seminar research will apply a participatory art -based research, where the students will plan, apply and examine a community-based art therapy project with a specific community .